

Discurs Sandie Blanchet, Reprezentantul UNICEF în România, la lansarea studiului "Costurile Investiției Insuficiente în Educație în România"

24 noiembrie 2014

În urmă cu câteva săptămâni, Comitetul Nobel anunța că Premiul Nobel pentru Pace va fi acordat în premieră unui copil pentru lupta și implicarea sa în favoarea dreptului la educație. Malala Yusafzai are 17 ani și crede – asemenea Comitetului Nobel – că dreptul la educație este fundamental pentru pace. Acestea sunt cuvintele ei: „Un copil, un profesor, un stilou și o carte pot schimba lumea. Educația este singura soluție”.

Peste tot în lume, UNICEF pledează de zeci de ani în favoarea dreptului la educație al tuturor copiilor. Acest drept este prevăzut în Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, ratificată de către aproape toate țările, inclusiv de către România; este înscris chiar și în Constituția României. Știm cu toții că un copil educat are mai mari șanse să își realizeze potențialul, să devină un adult productiv și un cetățean implicat și să contribuie la societatea care i-a oferit o șansă.

Cu toate acestea, sute de mii de copii români nu merg la școală cu regularitate. Potrivit studiului PISA¹, între 37% și 40% dintre elevii de 15 ani din România abia știu să citească, să scrie și să socotească. Cei care au probabil cel mai redus acces la educație și rezultate școlare mai proaste sunt copiii din familiile foarte sărace, din comunitățile rome, din mediul rural și copiii cu dizabilități.

Nu constituie o surpriză faptul că România are cea mai scăzută rată a investiției în educație din Uniunea Europeană, cheltuind doar echivalentul a 4,1% din Produsul Intern Brut (PIB) în acest sector. De această investiție nu beneficiază toată lumea în mod egal. Din 2005, în domeniul educației, alocările bugetare au crescut la nivelul învățământului secundar și terțiar și au scăzut în cazul învățământului preșcolar și primar. Prin urmare, populația înstărită beneficiază mult mai mult de pe urma cheltuielilor realizate în educație decât populația săracă.

Credem cu ardoare că este necesară creșterea progresivă a investiției în educație până la 6% din PIB, cum este stabilit în Legea Educației din 2011. Însă, suntem conștienți de faptul că, făcând referire la drepturile copilului, nu vom convinge pe nimeni. Prin urmare, în ultimele luni, cu ajutorul unor experți internaționali și naționali și prin consultări strânse cu Ministerul Educației Naționale și Banca Mondială, am căutat argumente financiare. Care sunt motivele financiare și economice pentru care România trebuie să investească mai multe fonduri în educație?

¹ PISA: Programul de Evaluare Internațională a Elevilor, desfășurat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

Potrivit studiilor internaționale, un an de școală în plus duce la creșterea veniturilor cu 8-9% și la scăderea cu 8% a riscului de apariție a unor probleme de sănătate. În general, cu cât ai mai multe studii, cu atât este mai mare venitul pe care îl obții. Așadar, un nivel de educație mai ridicat prezintă beneficii la nivel individual.

Cifrele sunt și mai grăitoare la nivel național, principalul mesaj al studiului nostru fiind următorul: dacă menține investiția în educație la un nivel atât de scăzut, România va pierde între 12 și 17 miliarde de euro în perioada 2015-2025. Dați-mi voie să reformulez puțin: dacă România ar crește progresiv investiția în educație, de la 4,1% la 6% din PIB, s-ar înregistra o creștere economică mai mare, de la 2% la 2,7-2,95%. Aceasta ar aduce un câștig de 12-17 miliarde de euro în următorii zece ani.

Totuși, nu este suficient ca educația să beneficieze de bani mai mulți – aceste fonduri suplimentare trebuie investite strategic.

Recomandarea noastră este ca România să acorde **prioritate maximă educației timpurii și celei primare**, prin prisma mai multor considerente. Acest lucru ar contribui semnificativ la reducerea disparităților. Numeroase studii internaționale au arătat de asemenea că investiția în învățământul preșcolar prezintă unul dintre cele mai mari randamente. În plus, ar crește astfel numărul de elevi care ajung să urmeze studii superioare.

Ar trebui de asemenea investit mai mult și **în școlile ce cuprind și mențin în sistemul de învățământ elevi dezavantajați** (din familii sărace, comunități rom, mediul rural și copii cu dizabilități). Ar fi indicat să se depună mai multe eforturi care să vizeze copiii cu risc de abandon școlar, în sensul prevenirii sau abordării imediate a situației de abandon. Ținând cont de ultimele studii referitoare la dezvoltarea cerebrală și angajabilitate, ar trebui **să se pună mai mult accent pe abilitățile sociale, emoționale și necognitive** la nivelul curriculumului.

Studiul recomandă și generarea unor **date mai exacte, mai prompte și mai transparente** cu privire la bugetul educației. În România, există numeroase programe menite să crească nivelul de participare școlară și calitatea educației. Trebuie **să consolidăm evaluarea acestor programe** pentru a ne asigura că sunt finanțate cele mai eficiente dintre ele.

Doamnelor și domnilor,

Din studiul pe care îl prezentăm azi reiese faptul că un lucru corect din punct de vedere etic este susținut și de logica financiară și economică. Acum când Guvernul și Parlamentul încep discuțiile legate de bugetul pentru 2015, sperăm că aceste date le vor ajuta să ia decizia corectă pentru copii și pentru România.

Vă mulțumesc.